

OPRØRET-serien

Af Jacob Oliver Krarup

Om Undervisningsmaterialet

Oprøret-serien kan læses som ren oplevelseslæsning. Bøgerne er let læste. Følgende materiale henvender sig særligt til undervisningen i 4.-6. klasse.

”Oprøret” er en trilogi om Casper, der lever et liv fyldt med farer nede i en diamantmine sammen med vennerne William og Sandra. En dag opdager Casper, at han måske har en anden fortid, end han troede. Her begynder hans rejse for at finde ud af, hvem han i virkeligheden er. Rejsen fører ham op til byen, Elysium. Her venter det hårde liv på gaden og som om det ikke var nok, så bliver Casper jaget af mennesker, der vil gøre alt for at standse ham. De vil for alt i verden forhindre Casper i at finde ud af, hvem han i virkeligheden er, hvor han stammer fra, og hvem der holder på alle hemmelighederne.

Serien henvender sig både til de børn, der gerne vil læse en hæsblæsende og nervepirrende historie, men kan ligeledes bruges af skolelærere i undervisningen med følgende undervisningsmateriale som inspiration.

Læreren kan bruge bøgerne på flere måder i undervisningen:

- De tre bøger kan læses som ren oplevelseslæsning og danne grundlag for sprog- og tekstforståelse.
- De kan bruges i et samfundsmæssigt perspektiv, hvor temaer som virkelighedens oprør, børnearbejde, ulighed og korrupsion kan være udgangspunkt for undervisningen.
- FNs verdensmål: særligt nr. 1: afskaf fattigdom og nr. 10: mindre ulighed kan danne udgangspunkt for bøgerne i undervisningen.

Inspiration til diskussion og undervisning om børnearbejde

Beskrivelsen af minen og redskaberne og historien om Casper, Sandra og William er fiktion. Men inspirationen til bogen bygger blandt andet på, at mange millioner børn rundt om i verden i dag arbejder under endnu værre forhold end dem, der er beskrevet i Oprøret. For eksempel arbejder børn i Congo med at skaffe sjældne mineraler til blandt andet mobiltelefoner. Mineralerne kaldes konfliktmineraler, fordi de udvindes og sælges fra lande med konflikter. Men også inden for andre erhverv som landbrug og fiskeri er der mange millioner børnearbejdere i verden.

Fakta om diamanter

En diamant er et stykke sort kul, der er blevet presset sammen under et kæmpe stort tryk. Normalt sker det 150-250 km under jordens overflade. Trykket og varmen herved gør, at kullet bliver presset så hårdt sammen, at det ændrer form og struktur og ender som en diamant. Efter de er dannet bevæger de sig via kraterrør langsomt op mod jordens overflade, hvilket kan tage helt op til 3 milliarder år. Diamanter er naturens hårdeste stof. Så for at skære i diamant er man nødt til at bruge en anden diamant.

Diamanten er et gennemsigtigt mineral, og de er nok mest kendt for at blive brugt i smykker. Men de fleste diamanter er dog for urene til smykker. Fordi det er naturens hårdeste materiale, bruges de urene diamanter derfor ofte i industrien til at skære, bore eller at polere med .

Virkelighedens oprør

Desværre findes der i virkelighedens verden stadig mange steder, hvor mennesker bliver undertrykt. Når det har stået på gennem kortere eller længere tid, ender det somme tider med et oprør. Et eksempel på et oprør i nyere tid, og som blev meget omtalt i medier over hele verden, er det såkaldte arabiske forår. Det arabiske forår var en række demonstrationer, oprør og revolutioner i den arabiske verden, primært i Nordafrika og på den arabiske halvø. Det begyndte i 2010 i Tunesien og blev udløst af arbejdsløshed og dårligere levevilkår, undertrykkelse samt høje fødevarerpriser. Da regeringen ikke kunne løse problemerne, rejste befolkningen sig i et oprør. Dette medførte, at den tunesiske præsident var nødt til at træde tilbage i 2011. Herefter tog oprøret til i flere andre lande, herunder Egypten, Libyen, Yemen, Syrien og Bahrain. Den blodigste konflikt oplevede vi med borgerkrigen i Libyen i 2011, som førte til Muammar Gaddafis fald.

Søger man på Det arabiske forår på f.eks. Google eller diverse nyheds-hjemmesider, så vil der dukke utallige artikler og skrifter op, som uddyber eller kommenterer i detaljer, hvad der skete samt oprørens konsekvenser.

Det er ikke altid at et oprør fører til en bedre situation. Men ofte ses det som et sidste og i nogen tilfælde et desperat forsøg på at få ændret tilstanden i et land eller et område.

Virkelighedens Verden – ulighed og korrupsion

Beskrivelse af Kobrateamet og Elysium er ren fiktion, men bygger på inspiration fra virkeligheden. Vi kan have svært ved at forestille os, at der kan opstå så meget korrupsion og ulighed. Men det er desværre ikke så unormalt mange steder i Verden.

Udadtil er Elysium et demokrati. Men i realiteten bliver det styret af få magtfulde politikere og

virksomhedsejere. De laver loven i byen såvel som at håndhæve den. Når magten på den måde er på få hænder, vil der også være stor risiko for, at magten bliver misbrugt til deres egen fordel. Dermed bliver al retfærdighed for den enkelte borger sat ud af kraft. Elysium er opdigtet til denne bog. Men for at undgå en situation som i Elysium, har man i mange lande i dag indført magtens tredeling: Den lovgivende magt, den udøvende magt, og den dømmende magt. På den måde får man magten fordelt på mange hænder. Dermed sikrer man borgerne større retfærdighed.

I serien lever Casper på gaden i Elysium sammen med mange andre børn. Men i virkelighedens verden vurderer UNICEF, at der lever op mod 100 millioner børn på gaden i hele verden. Det er svært at sige præcist, hvor mange der er, da de ikke går i skole eller har et fast arbejde. Så de er ikke registreret nogen steder.

Mange børn på gaden overlever ved at have små jobs på gaden, som for eksempel at pudse sko eller vaske bilruder. Derudover er der mange, der ender som tiggere. Men desværre er der også en del, der ender i gadebänder og i kriminalitet. Det er især i storbyer som Rio i Brasilien, Mumbai i Indien og Lagos i Nigeria, hvor der lever mange gadebørn. Heldigvis er der mange organisationer og NGOere, der arbejder for at skabe bedre forhold for børn på gaden. En af de særlig vigtige indsatser er, at de kommer i skole, da uddannelse kan skabe mulighed for at kunne forsørge sig selv, når de bliver ældre.

Forslag til spørgsmål i undervisningen

Bøgernes genre: Science fiction

forslag til spørgsmål

- Hvad kendetegner science fiction genren?
- Hvilke andre bøger indenfor science fiction har du læst?
- Selvom genren er science fiction, er der så temaer i bøgerne, som du også kender fra samfundet i dag?

Tematiske nedslag i bøgerne:

forslag til spørgsmål

Venskaber:

- Hvor vigtigt er det for dig, at venner er loyale over for hinanden?
- Hvilke egenskaber har en god ven for dig?

Ulighed (FNs verdensmål nr. 10: mindre ulighed):

- Kan du give eksempler på samfund eller lande, hvor der er stor ulighed?
- Er ulighed i et land godt eller dårligt? Og hvorfor?

Børnearbejde:

- Undersøg evt. via en søgning på Internettet hvor børnearbejde er særligt udbredt i dag.
- Undersøg evt. via en søgning på Internettet hvor mange børn, der i dag laver børnearbejde.

Oprør

- Beskriv 3 oprør eller demonstrationer, som du kender til enten i Danmark eller andre lande.
- Undersøg hvorfor de 3 oprør opstod - hvad var baggrunden for dem?